

Parlamentul
Republicii Moldova

DEJ-08 nr. 262
16.06.2020

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea articolului 32 din
Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului

(nr. 185 din 14.05.2020)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat în titlu, în conformitate cu prevederile art. 54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și expune următoarele considerente.

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului în corespundere cu prevederile art. 73 din Constituție, și art. 47 din Regulamentul Parlamentului. Acesta a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 273 din 13 mai 2020.

2. Prin conținutul său normativ, proiectul de lege se încadrează în categoria legilor organice și intră sub incidența prevederilor art. 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

3. Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare modificarea art. 32 din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, prin stabilirea unor noi condiții de pensionare a judecătorilor și stabilirea unor criterii unice de pensionare

pentru toate categoriile de cetățeni, fiind în conformitate cu art.16 din Constituția Republicii Moldova.

4. Scopul proiectului, reieșind din Nota informativă, este reglementarea condițiilor de acordare a dreptului la pensie judecătorului și executarea *Hotărîrii Curții Constituționale nr. 25/2017 pentru controlul constituționalității Art. II din Legea nr. 290 din 16 decembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (pensia specială a judecătorilor)(sesizarea nr.75a/2017).*

Potrivit Notei informative la proiect, necesitatea elaborării acestuia decurge din obiectivul general al Conceptului reformei de pensionare, aprobat prin Dispoziția Guvernului nr.116-d din 05.08.2016, care are ca scop asigurarea funcționării unui sistem de pensii echitabil și sustenabil, ce ar urma să garanteze un trai decent beneficiarilor de pensii. Una din acțiunile importante ale reformei, constă în unificarea modalității de calcul a pensiilor de asigurări sociale pentru unele categorii de cetățeni (deputați, membri de Guvern, funcționari publici, aleși locali, judecători, procurori).

5. Noile reglementări ale art. 32 din Legea nr. 544/1995, propuse în proiect, prevăd majorarea treptată, cuprinzând o perioadă de 25 ani, a *vîrstei de pensionare a judecătorilor* de la 50 – la 63 ani, egalând-o cu vârsta aplicată în sistemul public de pensionare. De asemenea, se propune majorarea treptată a *vechimii în muncă generale*, cuprinzând o perioadă de 14 ani, de la 20 ani - la 34 de ani, și majorarea eșalonată a *vechimii în muncă în funcția de judecător*, cuprinzând o perioadă de 4 ani, de la 12 ani și 6 luni - la 15 ani. Astfel, începând cu 1 iulie 2020, se propune stabilirea vârstei de pensionare pentru judecători de 50 ani și 6 luni, a vechimii în muncă generale – de 20 ani și 6 luni și vechimea în muncă în funcția de judecător – de 13 ani.

O altă prevedere a proiectului este, că mărimea pensiilor judecătorilor nu se va recalcula ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, ci va fi indexată anual în condițiile prevăzute de art. 13 al Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii. În acest sens, invocăm Hotărârea Curții Constituționale nr.25/2017 , unde Curtea reține, că „Legea nr. 544/1995 cuprinde un sistem de garanții ale independenței judecătorului, din care face parte și

securitatea financiară a judecătorilor, care presupune și asigurarea unei garanții sociale cum este pensia specială a judecătorilor.”, ”Principiul independenței justiției apără pensia specială a judecătorilor ca parte integrantă a stabilității financiare a acestora, în aceeași măsură în care apără celelalte garanții ale acestui principiu.”, ” Este absolut inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului în procesul adoptării unor legi noi. Statutul judecătorului nu trebuie raportat sau asimilat cu cel al altor autorități publice, indiferent de ierarhia acestora în stat”, și că „excluderea prevederilor speciale care reglementează pensia specială a judecătorilor afectează principiul independenței judecătorului, consfințit de art. 116 din Constituție.”

Prin urmare, constatăm că proiectul de lege necesită a fi revăzut și examinat prin prisma aprecierilor Curții Constituționale prezentate în Hotărârile nr.25/2017 și nr.27/2011, dar și a art.16 din Constituție, mai ales că prevederile constituționale nu garantează expres condiții speciale de pensionare pentru anumite categorii de cetățeni.

6. Cu referire la vârsta de pensionare a judecătorilor, Nota informativă face trimitere la un șir de acte internaționale, cum ar fi: *Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile*, adoptată la 17.11.2010, *Avizul nr. 1 (2001) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni* referitor la standardele privind independența puterii judecătorești și inamovibilitatea judecătorilor și *Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 40/32 din 29 noiembrie 1985*, care stabilesc că “trebuie să existe garanții pentru menținerea unei remunerații rezonabile a judecătorilor în caz de boală, concediu de maternitate sau de paternitate, precum și pentru plata unei pensii pentru limită de vârstă, care ar trebui să fie raportate în mod rezonabil la nivelul de remunerare a judecătorilor în exercițiu. Trebuie introduse dispoziții specifice care să instituie o măsură de protecție împotriva unei reduceri a remunerației care ar viza în mod specific judecătorii.” și că „mandatul funcției judecătorilor, independența lor, securitatea, remunerarea adecvată, condițiile serviciului, pensiile și vârsta pensionării vor fi asigurate în mod adecvat

de lege.” Totodată, se constată lipsa unei recomandări internaționale cu privire la vârsta de pensionare, vechimea în muncă și vechimea în funcție de judecător la stabilirea pensiei, astfel, statele urmând să-și aprecieze politicile sociale în conformitate cu standardele internaționale privind independența sistemului judecătoresc și a judecătorilor.

Din considerentele expuse mai sus, recomandăm, ca normele din proiect să fie analizate suplimentar atât sub aspectul reglementărilor internaționale, constatările Curții Constituționale, cât și prevederilor constituționale.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală

Ex.M.Timofti
tel. 820-589